

ÖZEL HUKUKUN DALLARI

Dr.Öğr.Üyesi Barış TEKSOY
Hukukun Temel Kavramları Dersi

Özel Hukukta Geçerli İlkeler

- **Özel hukuk ilişkisi:** Kişiler arası ilişki (Taraflar arasında eşitlik varsayımı)
- **Devletin rolü:** Düzenleyici-uygulayıcı
Doğrudan müdahale etmez. Tarafların isteği üzerine, yaptırım uygulayarak bozulan düzeni yeniden tesis eder.
- (!) Devlet de özel hukuk ilişkisine taraf olabilir.
Örn: Kamu kurumunun kira sözleşmesi yapması/Devlet bankasının bankacılık işlemleri

Özel Hukukta Geçerli İlkeler

o Serbestlik İlkesi

Serbestlik kural, yasak istisnadır. Yasa ile yasaklanmamış/düzenlenmemiş hususlarda taraflar serbestçe tasarrufta bulunabilirler.

Özellikle aile hukuku (ailenin, kadının ve çocuğun korunması), eşya hukuku (mülkiyet hakkının kamu yararına sınırlandırılması ve kayıt altına alınması), sözleşmeler hukuku (iş hukuku, tüketici hukuku) ve şirketler hukuku (anonim ortaklıklar hukuku, sermaye piyasası hukuku, rekabet hukuku) alanlarında,

sosyal devlet, kamu yararı ya da zayıf tarafın korunması gereğince getirilmiş olan düzenlemeler ve sınırlamalar serbestlik ilkesinin uygulanma alanını daraltmıştır.

Özel Hukukun Dalları

- MEDENÎ HUKUK

(Kişiler Hukuku, Aile Hukuku, Miras Hukuku, Eşya Hukuku, Borçlar Hukuku)

- TİCARET HUKUKU

- ULUSLARARASI ÖZEL HUKUK

MEDENÎ HUKUK

Medenî Hukuk

- Özel hukukun temel alanıdır.
- Temel Yasalar: Türk Medenî Kanunu + Türk Borçlar Kanunu
- Alt Dalları:
 - 1- Kişiler Hukuku
 - 2- Aile Hukuku
 - 3- Miras Hukuku
 - 4- Eşya Hukuku
 - 5- Borçlar Hukuku

Medenî Hukuk-Kişiler Hukuku

- Konusu: Hukuk bakımından hak sahibi olabilen varlık olarak kişi ve kişinin, kişiliği çerçevesindeki nitelikleri ve ilişkileri
- Günlük dilde kişi=insan
- Hukuk bakımından kişi:
 - a) Gerçek Kişi: İnsan
 - b) Tüzel Kişi: İnsanlar tarafından oluşturulan ve hukuk düzeni tarafından kendisine kişilik tanınan, kişi veya mal toplulukları

Medenî Hukuk-Kişiler Hukuku

- Gerçek Kişiler:
- Kişilik: Doğumla kazanılır, ölümle sona erer.
(MK m.28)
- Kişiliğın iki yönü:
 - Hak Ehliyeti:** Hak sahibi olabilme (pasif)
 - Fiil Ehliyeti:** Kendi eylemleri ile hakları kullanabilme ve yükümlölük altına girebilme (aktif)

Medenî Hukuk-Kişiler Hukuku

- Hak ehliyeti bakımından tüm insanlar eşittir. Herkes hak ehliyetine sahiptir. (MK m.8)
(Sağ olarak doğmak kaydıyla cenin-MK m.28/2)
- Fiil ehliyetine sahip olabilmek için ise, sağlıklı irade oluşturabilecek bir olgunluğa sahip olmak gerekir. (Tam Ehliyetliler)
- Fiil ehliyetine sahip olmanın şartları: (MK m.10)
 - 1- Erginlik (Rüşt): 18 yaşın tamamlanması
 - 2- Ayırt etme gücüne sahip olma (temyiz kudreti)
 - 3- Hakkında mahkemece verilmiş bir kısıtlama kararı olmamalı (MK m.405-408)

Medenî Hukuk-Kişiler Hukuku

- Tüzel Kişiler:
- Maddi varlığı olmayan ancak yasal koşullara uyulması halinde hukuk tarafından kişilik tanınan, kişi veya mal toplulukları
- A) Özel Hukuk Tüzel Kişileri: Dernekler, Vakıflar, Ticaret Ortaklıkları(Ticaret Şirketleri)
Dernekler-Vakıflar: Kazanç amacı gütmeyen (Medeni Hukuk)
Ticaret Ortaklıkları: Kazanç amacı güderler (Ticaret Hukuku)
- B) Kamu Hukuku Tüzel Kişileri: Belediyeler, Üniversiteler, Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, TRT, RTÜK, YÖK, SPK, RK, vb. (Kamu hizmeti/kamu yararı için, kanunla/CBK ile veya kanunun/CBK'nın verdiği yetkiyle kurulurlar, kamu gücünü ve kaynaklarını kullanırlar)

Medenî Hukuk-Aile Hukuku

- Evlilik Hukuku:

Nişanlanma

Evlilik İlişkisinin Kurulması: Evlenme Ehliyeti ve Evlenme Engelleri, Evlenme Başvurusu ve Merasimi

Evlenmenin Genel Hükümleri: Evlilik Çerçevesinde Karı-Koca İlişkileri, Hak ve Yükümlülükler

Eşler arasındaki mal rejimi (Edinilmiş Mallara Katılma)

Evliliğin Sona Ermesi (Geçersizlik, Boşanma, Ölüm)

Medenî Hukuk-Aile Hukuku

- Hısımlık Hukuku:

Ana ve Baba ile Çocuk arasındaki **Soybağı**
(Nesep) ilişkisi ve sonuçları

Evlat Edinme

Ana ve Babanın Çocuk üzerindeki **Velayeti**

- Vesayet:

Kendi işlerini göremeyecek veya yönetemeyecek olanların, bakımı, yönetimi ve temsili için bir kişi ya da kurumun atanması
(Vasi, Kayyım, Yasal Danışman)